

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8To/22/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8420010113
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Sninský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8420010113.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sninského a sudcov JUDr. Moniky Halkociovej a Mgr. Iva Maruščáka na verejnom zasadnutí konanom dňa 28.09.2023, v trestnej veci proti obžalovanému A. B. A. pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 7T/21/2020 zo dňa 12.12.2022, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Trestného poriadku na podklade odvolania prokurátora zrušuje rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 7T/21/2020 zo dňa 12.12.2022.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

Obžalovaného A. B. A., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom C. XXX/XX, C.

podľa § 285 písm. b/ Trestného poriadku oslobodzuje spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Kežmarok číslo Pv 611/18/7703-28 zo dňa 17.02.2020, ktorá bola na neho podaná pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona, ktorý ma spáchať tak, že

- potom ako bol Rozsudkom Okresného súdu Kežmarok spisová značka 7T/289/2014 zo dňa 19.10.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.11.2016, odsúdený pre úmyselný prečin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 odsek 1 písmeno c/, odsek 4 písmeno c/ Trestného zákona, ktorého sa dopustil ako starosta obce Toporec, okres Kežmarok, čím mu zanikol mandát starostu obce Toporec a to dňom 22.11.2016, aj naďalej v období od 22.11.2016 až do 09.12.2018 vykonával funkciu starostu obce Toporec a vedome poberal neoprávnene mzdu ako starosta obce Toporec, a to v rozpore s ustanovením § 13a odsek 1 písmeno d/ zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, podľa ktorého mandát starostu zaniká právoplatným odsúdením za úmyselný trestný čin a takto za obdobie od 22.11.2016 až do 09.12.2018 prevzal z rozpočtu obce Toporec sumu najmenej 84.597,69 €, čím takto spôsobil pre Obec Toporec so sídlom Námestie sv. Michala 76/2, Toporec, okres Kežmarok, škodu v sume 84.597,69 €,

pretože skutok nie je trestným činom.

odôvodnenie:

Okresný súd Kežmarok rozsudkom sp. zn. 7T/21/2020 zo dňa 12.12.2022 rozhodol tak, že obžalovaný A. B. A., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom C. XXX/XX, C., podľa § 285 písm. a/ Trestného poriadku z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, sa oslobodzuje spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Kežmarok č. k. Pv 611/18/7703-28 zo dňa 17.02.2020 pre

skutok právne kvalifikovaný ako zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona, ktorým mal na škodu cudzieho majetku seba obohatiť tým, že mal uviesť niekoho do omylu a spôsobiť tak značnú škodu a ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

- potom ako bol Rozsudkom Okresného súdu Kežmarok spisová značka 7T/289/2014 zo dňa 19.10.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.11.2016, odsúdený pre úmyselný prečin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 odsek 1 písmeno c/, odsek 4 písmeno c/ Trestného zákona, ktorého sa dopustil ako starosta obce Toporec, okres Kežmarok, čím mu zanikol mandát starostu obce Toporec a to dňom 22.11.2016, aj naďalej v období od 22.11.2016 až do 09.12.2018 vykonával funkciu starostu obce Toporec a vedome poberal neoprávnene mzdu ako starosta obce Toporec, a to v rozpore s ustanovením § 13a odsek 1 písmeno d/ zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, podľa ktorého mandát starostu zaniká právoplatným odsúdením za úmyselný trestný čin a takto za obdobie od 22.11.2016 až do 09.12.2018 prevzal z rozpočtu obce Toporec sumu najmenej 84.597,69 €, čím takto spôsobil pre Obec Toporec so sídlom Námestie sv. Michala 76/2, Toporec, okres Kežmarok, škodu v sume 84.597,69 €,

Proti tomuto rozsudku, ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní, podal v neprospech obžalovaného okresný prokurátor odvolanie, ktoré následne písomne odôvodnil. Poukazoval na to, že každý, kto chce vykonávať verejnú funkciu, spravovať cudzie majetkové hodnoty, reprezentovať subjekt, ako napr. obec a jej obyvateľov, musí sa zaujímať o právne pravidlá, ktoré sú všeobecne záväzné, teda o znenie zákonov, aby výkon jeho činnosti bol v súlade s požiadavkou právnej istoty navodzovanou predovšetkým zákonmi. Odkazoval na článok 69 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého, starostu obce volia obyvatelia obce, ktorí majú na jej území trvalý pobyt, na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním na štvorročné obdobie. Starosta je výkonným orgánom obce, vykonáva správu obce a zastupuje obec navonok. Dôvody a spôsob odvolania starostu pred uplynutím volebného obdobia ustanovuje zákon. Starosta je predstaviteľom obce a najvyšším výkonným orgánom obce. Funkcia starostu je verejná funkcia. Spôsob voľby starostu upravuje osobitný zákon, starostka skladá sľub, ktorý znie: „Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem riadne plniť svoje povinnosti, ochraňovať záujmy obce a Slovenskej republiky, Ústavu SR, ústavné zákony a zákony a ostatné všeobecné záväzné právne predpisy budem pri výkone svojej funkcie starostu uplatňovať podľa svojho najlepšieho svedomia a vedomia.“ Odvolateľ poukazoval na to, že tento sľub reálne zaväzuje osobu starostu obce oboznamovať sa, riadiť sa zákonmi a v prípade pochybností si ich nechať vyložiť predtým, ako pristúpi ku konaniu či nekonaniu, s čím sa spájajú konkrétne dôsledky, pričom predpokladom uplatňovania zákonov je ich poznanie a vedomosť o ich obsahu, z čoho, podľa názoru odvolateľa, vyplýva, že obžalovaný bol povinný vedieť, kedy jeho mandát starostu zaniká, bol povinný vedieť, že sa tak stane aj podľa § 13a ods. 1 písm. d/ Zákona o obecnom zriadení právoplatným odsúdením pre úmyselný trestný čin. Odvolateľ pokračoval, že aj napriek skutočnosti, že obžalovaný popiera spáchanie skutku v celom rozsahu, je potrebné poukázať na skutočnosť, že skutočnosť ohľadom odsúdenia starostu obce rozsudkom Okresného súdu v Kežmarku sp. zn. 7T/289/2014 vyhláseným dňa 19.10.2016, bola prejednaná v rámci obecného zastupiteľstva obce Toporec, a to na základe vypracovanej analýzy D. B. C. A., z ktorej malo vyplývať, že konkrétny skutok, pre ktorý bol starosta obce právoplatne odsúdený, nie je presne kvalifikovaný ako úmyselný trestný čin, na základe ktorého by malo dôjsť k zániku mandátu starostu, keďže právna veta predmetného ustanovenia Trestného zákona pripúšťa aj možnosť, že tento trestný čin je možné kvalifikovať ako nedbanlivostný, je potrebné uviesť a konštatovať, že rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 7T/289/2014 bol jasne a zreteľne na hlavnom pojednávaní vyhlásený bez akéhokoľvek uvedenia, že ide o trestný čin spáchaný z nedbanlivosti a ani v písomnom vyhotovení rozsudku nie je v právnej vete, ani v odôvodnení rozsudku uvedená ako forma zavinenia nedbanlivosť. V tejto súvislosti považoval odvolateľ za potrebné uviesť, že každý trestný čin má byť spáchaný úmyselne, ak však zákon neustanovuje inak, teda možnosť spáchania trestného činu z nedbanlivosti, čo sa vzťahuje aj na skutkovú podstatu prečinu porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 1 písm. c/, ods. 4 písm. c/ Trestného zákona, pre ktorý bol obžalovaný A. B. A. právoplatne odsúdený, pričom v danom prípade ide o právoplatné odsúdenie súdom Slovenskej republiky pre úmyselný trestný čin a vo všeobecnosti platí zásada, že neznalosť zákona neospravedlňuje a tak, podľa názoru okresného prokurátora, samotné konanie obžalovaného po právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku je možné posudzovať ako konanie úmyselné, vo forme nepriameho úmyslu podľa § 15 písm. b/ Trestného zákona. Uzročenie pri nepriamom úmysle vyjadruje aktívny vôľový vzťah páchatel'a k spôsobeniu následku relevantného pre trestného právo, t. j. predpokladaného a vyjadreného v konkrétnom ustanovení Trestného zákona.

Na uzrozenie páchatel'a v čase činu s možným následkom sa usudzuje aj z charakteru konania páchatel'a, t. j. z intenzity útoku, času jeho trvania, ako aj zo správania sa páchatel'a po čine ako pomocného hľadiska a z toho, či páchatel' počítal s konkrétnou okolnosťou, ktorá by mohla následku, ktorý vnímal ako možný, zabrániť /uznesenie NS SR 7To/6/02/. Za podstatné považoval odvolateľ to, že obžalovaný, ako starosta obce Toporec, po právoplatnosti rozsudku Okresného súdu v Kežmarku sp. zn. 7T/289/2014, teda od 22.11.2016, absolútne nikoho neinformoval, že by bol odsúdený v nejakej trestnej veci, čo potvrdzujú závery vykonaného dokazovania, keď o tejto skutočnosti nemal vedomosť ani jeden z poslancov obecného zastupiteľstva, čo potvrdzuje skutočnosť, že informácie o odsúdení obžalovaného vyšli najavo až po uplynutí jedného roka od právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku, a to až v druhej polovici roka 2017, kedy začalo šetrenie, či obžalovaný aj napriek právoplatnému odsúdeniu pre úmyselný trestný čin vykonáva funkciu starostu obce Toporec alebo nie a až na základe tejto skutočnosti došlo k vypracovaniu právnej analýzy B. C. A., ktorá bola prejednaná na obecnom zastupiteľstve obce až dňa 27.11.2017, teda rok od právoplatného odsúdenia obžalovaného A. A.. Zákon o obecnom zriadení podľa § 13a ods. 4 pritom ukladá povinnosť bezodkladne písomne oznámiť obci skutočnosť, že bol právoplatne odsúdený. Odvolateľ poukazoval na to, že obžalovaný túto povinnosť zjavne nesplnil, z čoho odvolateľ vyvodil, že obžalovaný v skutočnosti vedel, že zatajením tejto informácie uvádza obec do omylu v tom, či skutočnosť právoplatného odsúdenia za úmyselný trestný čin je prítomná, a teda či trvá jeho oprávnenie vykonávať funkciu starostu obce. Trvanie tohto protiprávneho stavu a plynulé konanie obžalovaného pri vykonávaní oprávnení a povinností starostu obce, svedčia o uzrození a vnútornom prípadnom súhlase obžalovaného s tým, že tu bola možnosť, že obec je z jeho strany podvádzaná a že bezdôvodne mu platí mzdu. Táto skutočnosť bola obžalovaným zatajovaná po dobu takmer celého roka. Krajský prokurátor v týchto úvahách okresného prokurátora pokračoval a doplnil ich o vlastné úvahy. Podľa krajského prokurátora, podstata protiprávnosti konania obžalovaného spočíva v spáchaní podvodného konania, teda v tom, že súc si vedomý zániku svojho mandátu starostu obce z dôvodu právoplatného odsúdenia pre úmyselný trestný čin, čo poslancom obce Toporec zamlčal, neoprávnené poberal mzdu starostu obce aj napriek strate právneho titulu na poskytnutie majetkového plnenia z rozpočtu obce. Z hľadiska právneho posúdenia veci považoval za podstatné primárne ustáliť, či obžalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 7T/289/2014 odsúdený pre prečin podľa § 305 ods. 1 písm. c/, ods. 4 písm. c/ Trestného zákona v jeho úmyselnej, resp. nedbanlivostnej forme. Podľa jeho názoru, konštatovanie okresného súdu, aplikujúc zásadu „in dubio pro reo“, že v dôsledku absencie výslovnej špecifikácie a zdôvodnenia formy zavinenia v rozsudku sp. zn. 7T/289/2014 nemôže vysloviť jednoznačný záver o tom, že žalovaný čin podľa § 305 Trestného zákona mal byť spáchaný v úmyselnej forme, nekorešponduje s výsledkami vykonaného dokazovania a platnou právnou úpravou. Tu krajský prokurátor, osobitne, na rozdiel od okresného prokurátora, poukazoval na to, že keď obžalovaný A. A. čin, kvalifikovaný podľa § 305 Trestného zákona, spáchal v mesiaci október a november 2013 a rozsudok sp. zn. 7T/289/2014 bol vyneseneý na pojednávaní dňa 19.10.2016 a ak podľa § 2 ods. 1 Trestného zákona sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný a ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší, tak skutková podstata trestného činu podľa § 305 Trestného zákona bola novelizovaná zákonom č.174/2015 Z. z., účinným od 01.10.2015, a to okrem iného aj tak, že do znenia základnej skutkovej podstaty tohto trestného činu bolo začlenené alternatívne nedbanlivostné zavinenie. Súd konajúci o obžalobe pre trestný čin podľa § 305 Trestného zákona sa preto, podľa názoru krajského prokurátora, primárne musel vysporiadať s otázkou, či právna úprava Trestného zákona, účinná od 01.10.2015, je pre obžalovaného výhodnejšia. Hoci v tomto ohľade v rozsudku absentujú právne úvahy súdu, je nepochybné, že súd sa s touto, pre právne posúdenie významnou okolnosťou, musel vysporiadať, keď obžalovaného uznal zo spáchania činu podľa § 305 Trestného zákona vinným. Na podporu svojho právneho názoru, s ktorým odvolateľ nakladá v rámci celého trestného konania a vlastne v období aj predtým, v čase po vyhlásení dotknutého rozsudku odvolateľ uzavrel, že pokiaľ by okresný súd dospel k záveru, že A. A. žalovaný čin spáchal z nedbanlivosti, potom by ho musel spod obžaloby pre trestný čin podľa § 305 Trestného zákona oslobodiť, pretože v čase spáchania činu sa na jeho trestnosť vyžadovalo iba úmyselné zavinenie. Právna úprava Trestného zákona, účinná od 01.10.2015, rozširovala okruh možných páchatel'ov a možnosti spáchania činu podľa § 305 Trestného zákona aj o konania spáchané v ich nedbanlivostnej forme, čo nie je možné kvalifikovať ako právnú úpravu, ktorá by pre páchatel'a /vo všeobecnosti/ bola výhodnejšia. Je preto podľa názoru krajského prokurátora evidentné, že súd v konaní sp. zn. 7T/289/2014 uznal obžalovaného za vinného z trestného činu podľa § 305 Trestného zákona, spáchaného v úmyselnej forme zavinenia, čo napokon vyplýva aj z formulácie právnej vety rozsudku, ktorá reflektuje na znenie skutkovej podstaty označeného trestného činu, účinného do 01.10.2015 a

spáchanie činu v nedbanlivostnej forme nepripúšťala. V nadväznosti na uvedené je potrebné zdôrazniť, že s posúdením charakteru trestného činu, pre ktorý bol obžalovaný odsúdený rozsudkom sp. zn. 7T/289/2014, sa bol súd v tomto trestnom konaní povinný vysporiadať ako s otázkou prejudiciálnou, a to so zreteľom na všetky skutkové a právne okolnosti trestnej veci sp. zn. 7T/289/2014. Súd v tejto trestnej veci bez širšej reflexie na všetky relevantné okolnosti iba nekriticky prijal obhajobnú argumentáciu obžalovaného o absencii vyjadrenia konkrétnej formy zavinenia v odsudzujúcom rozsudku a nerefletoval na vyššie spomenuté aspekty rozhodovania a písomného vyhotovenia rozsudku sp. zn. 7T/289/2014. Je síce pravdou, že okresný súd v konaní o trestnom čine podľa § 305 Trestného zákona v odsudzujúcom rozsudku výslovne nešpecifikoval formu zavinenia, ktorou bolo žalované konanie pokryté, to však konajúci súd nediskvalifikuje z možnosti náležitého vyhodnotenia formy zavinenia, podstatnej z hľadiska posúdenia trestnej zodpovednosti. Naopak, bolo povinnosťou súdu sa pri absencii výslovného označenia formy zavinenia v rozsudku sp. zn. 7T/289/2014 argumentačne vysporiadať s tým, z akého trestného činu a podľa ktorej právnej úpravy bol obžalovaný v minulosti odsúdený, obzvlášť ak ide o relevantnú okolnosť z hľadiska posúdenia jeho viny pre trestný čin podvodného charakteru v tomto konaní. V nadväznosti na uvedené je potrebné zdôrazniť, že nielen právna veta, ale aj kategorické znenie skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku sp. zn. 7T/298/2014 a konštatovanie súdu v odôvodnení rozsudku, že obžalovaný bez súhlasu príslušného orgánu ochrany prírody a krajiny dal pokyn k výrubu 15 ks dreviny lipy malolistej, odôvodňuje záver o úmyselnom zavinení. Súd subjektívnu stránku trestnosti činu podľa § 305 Trestného zákona v jeho úmyselnej forme odvodil aj z toho, že obžalovaný nielenže vopred nevydal rozhodnutie o výrube, ale oznam o výrube, ktorým sa obžalovaný obhajoval, vyhotovil až dodatočne, po vykonaní kontroly pod poradovým číslom 03/2013, navyše tento oznam vydal v rozpore s vyhláškou č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon 543/2002 Z. z., keďže až nepredvídateľná udalosť vyvolá potrebu urgentného riešenia stavu bezprostredného ohrozenia bez vydania formálneho rozhodnutia. Z uvedeného vyvodzoval, že Okresný súd Kežmarok rozsudkom sp. zn. 7T/289/2014 v skutočnosti uznal obžalovaného A. A. vinným zo spáchania úmyselného prečinu podľa § 305 ods. 1 písm. c/, ods. 4 písm. c/ Trestného zákona, účinného do 01.10.2015 a právoplatnosť tohto rozsudku dňa 22.11.2016 tak vyvolala zánik mandátu starostu obce Toporec a súčasne aj neoprávnenosť poberania mzdy, ako plnenia z rozpočtu obce, na poskytovanie ktorého existencia mandátu je kľúčová, pričom naznačeným smerom uvažovala nielen Okresná prokuratúra Kežmarok, ale aj Ministerstvo vnútra SR, ktorá obec vyrozumela o zániku mandátu starostu obce A. A.. V tejto súvislosti považoval za potrebné poukázať na to, že podľa zákona č. 253/1994 Z. z., plat prislúcha iba starostovi obce. Konštatované bolo starostovi obce nepochybne známe. Rovnako mu bola známa aj jeho povinnosť oboznámiť poslancov obecného zastupiteľstva o právoplatnom odsúdení rozsudkom sp. zn. 7T/298/2014, ktorú si nesplnil a učinil tak až po tom, čo bola obec konfrontovaná so stanoviskom okresnej prokuratúry. Pasivita obžalovaného v tomto smere zjavne prezentovaná, je, podľa krajského prokurátora, vyjadrením jeho kladného postoja k možnému, trestnoprávne relevantnému následku v podobe uzrozenia. Na opodstatnenosti tohto konštatovania nič nemení ani fakt, že obžalovaný následne, v snahe obhájiť svoju pozíciu, si obstaral stanovisko D. B. C., A., ktoré je, podľa krajského prokurátora, do značnej miery účelové, keďže nereflektuje vyššie spomenuté okolnosti ustálenia prečinu podľa § 305 Trestného zákona, ako úmyselného trestného činu. Na takéto stanovisko nie je možné pri hodnotení skutkového a právneho stavu veci prihliadať. O kladnom postoji obžalovaného k následku formálne protiprávneho konania svedčí, podľa odvolateľa, aj jeho reakcia /pasivita/ na obsah korešpondencie od okresnej prokuratúry a MV SR, z ktorej bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že jeho mandát starostu obce zanikol, pričom z vyrozumenia MV SR vyplýva, že podľa § 219a zákona č. 180/2014 Z. z., nie je možné vyhlásiť nové voľby po 31.10.2017, preto v súlade s § 13b zákona o obecnom zriadení úloha starostu obce bude v plnom rozsahu plniť zástupca starostu, zastupovanie ktorého sa skončí zložením sľubu. Uvedené, podľa odvolateľa, preukazuje úmysel obžalovaného získať prostriedky obce určené na plat starostu, napriek zániku jeho mandátu, prinajmenšom vo forme uzrozenia, keďže obžalovaný mal k dispozícii vyjadrenia dvoch, od seba nezávislých orgánov štátu so záverom o zániku jeho mandátu a vyjadrenie právneho poradcu, zabezpečené na základe zmluvy súkromného charakteru, navyše nekorektné formulované, nie je spôsobilé spochybníť význam argumentácie a záverov prokuratúry a MV SR, čo platí o to viac, že sám D. B. C. A. svojou argumentáciou iba vyvolal existenciu pochybností o tom, či mandát zanikol alebo nie, poslancom obecného zastupiteľstva však súčasne neodporučil obrátiť sa na súd so žalobou podľa § 325 SSP. Reálne tak právne stanovisko D. B. C. A. samotný právny problém neriešilo. Ako nekorektná sa krajskému prokurátorovi preto javí byť aj argumentácia advokáta o prípadnom porušení práva na samosprávu, keďže právna úprava zaručuje volebné právo a účasť na samospráve vo všeobecnosti, zakotvuje dôvody zániku mandátu starostu a rovnako aj mechanizmus a spôsob naplnenia práva občanov na samosprávu za okolnosti, že právna úprava pozná aj procesné

normy, účelom ktorých je odstrániť prípadné vzniknuté pochybnosti a reguluje aj to, ako zabezpečiť výkon samosprávy jednotlivými orgánmi obce v rôznych, hoc aj krízových situáciách, akou bola situácia v obci Toporec po zániku mandátu obžalovaného, ako starostu obce. Na existenciu týchto noriem D. B. C., A. neupozornil, čo znižuje význam jeho stanoviska pri hodnotení skutkového a právneho stavu veci. Krajský prokurátor nepovažoval za možné akceptovať vyjadrenia D. B. C. A. v tom smere, že zo strany okresnej prokuratúry a MV SR išlo iba o vyjadrenie právneho názoru, na úroveň ktorého bolo postavené vyjadrenie samotného advokáta a že týmto spôsobom by došlo k zásahu do práva občanov na samosprávu. Oproti tomu krajský prokurátor považoval za možné vyvodiť záver o tom, že obžalovaný bol prinajmenšom uzrozumený s tým, že mandát starostu mu zanikol a preto finančné prostriedky, ktoré mu boli vyplatené ako plat starostu, mu boli vyplatené neoprávnene, a to počnúc prvým mesiacom po zániku jeho mandátu starostu, kedy bol trestný čin dokonaný. Krajský prokurátor dodal, že nebolo možné akceptovať ani argumentáciu súdu o uplatnení zásady „ultima ratio“, a to nielen z pohľadu judikatúry všeobecných súdov, ktoré ju uplatňujú iba v prípade prečinov, ale predovšetkým so zreteľom na výrazný spoločenský záujem na zachovaní legality obsadenia orgánov obce iba tými osobami, ktoré spĺňajú všetky zákonné podmienky. Benevolencia, spojená s uplatnením spomenutej zásady, by mohla vyvolať eróziu dôvery v samosprávu v dôsledku výrazných pochybností o legalite výkonu právomocí orgánov samosprávy, ktoré plnia svoju pôsobnosť nielen v oblasti originálnych, ale aj prenesených kompetencií obce. V podstate na základe uvedeného okresný prokurátor navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 7T/21/2020 zo dňa 12.12.2022 a vrátil vec tomuto súdu prvého stupňa, aby ju tento v potrebnom rozsahu prejednal a rozhodol, resp. aby na podklade vykonaného dokazovania rozhodol vo veci sám.

Krajský súd v Prešove, ako odvolací súd, svoju prieskumnú povinnosť tak vykonal na podklade odvolania prokurátora ako, v zmysle ustanovenia § 307 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku, oprávnenej osoby a postupoval pritom v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého, ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V prejednávanej veci v rámci svojej prieskumnej povinnosti zistil, že okresný súd síce rozhodol správne, keď obžalovaného spod obžaloby oslobodil, no dôvod, na základe ktorého ho oslobodil, nebol v súlade so zákonom.

Pokiaľ ide o odlišný názor strany trestného konania na hodnotenie vykonaných dôkazov, nie je pre súd záväzný, nakoľko súd postupuje pri hodnotení dôkazov na základe zákonného opravenie a povinnosti uvedeného v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, a preto, pokiaľ sa súd od názoru hodnotiacej strany trestného konania odchyľi, no dodrží pravidlo stanovené v tomto ustanovení Trestného poriadku, nedochádza tým k porušeniu práv tejto strany trestného konania.

Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08)

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. (z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005)

V posudzovanej trestnej veci bolo, podľa názoru krajského súdu, pred súdom prvého stupňa vykonané dokazovanie v podstate v takom rozsahu, ako to bolo v zmysle ustanovenia § 2 ods. 10 Trestného poriadku pre správne zistenie skutkového stavu nevyhnutné, nebolo potrebné ho v rámci odvolacieho konania dopĺňať a tak krajský súd z doposiaľ vykonaného dokazovania vychádzal.

Krajský súd, na rozdiel od súdu okresného, dospel k záveru, že predmetný skutok sa stal, no zistené skutkové okolnosti nenaplnili formálne znaky žiadneho z trestných činov.

Z trestného spisu Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 7T/289/2014 vyplýva, že prokurátor Okresnej prokuratúry Kežmarok podal dňa 16.10.2014 na Okresný súd Kežmarok obžalobu č. k. Pv 675/14/7703-7 zo dňa 14.10.2014 na A. B. A. pre prečin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 1 písm.o c/, ods. 4 písm. c/ Trestného zákona, s tým, že právna veta znela tak, že v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu prírody a krajiny vyrúbal strom a spáchal taký čin v značnom rozsahu. Súd po vykonanom dokazovaní o vine i treste dňa 19.10.2016 vyhlásil odsudzujúci rozsudok, ktorým obžalovaného uznal vinného pre prečin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 1 písm. c/, ods. 4 písm. c/ Trestného zákona, s tým, že právna veta znela tak, že v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu prírody a krajiny vyrúbal strom a spáchal taký čin v značnom rozsahu, v zmysle podanej obžaloby na rovnakom skutkovom základe, a to že

- ako starosta obce Toporec, okres Kežmarok, v období mesiacov október a november 2013, na miestnom cintoríne v obci Toporec, na parcele označenej KN - C č. 553 nachádzajúcej sa v katastri obce Toporec, ktorá je vo vlastníctve obce Toporec, kde bez súhlasu príslušného orgánu ochrany prírody a krajiny, v rozpore s ustanovením § 47 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien a doplnkov dal príkaz k výrubu 15 ks dreviny sortimentu Lipa malolistá /*Tilia cordata*/ s obvody pňov 259 cm, 188cm, 224 cm, 188 cm, 176 cm, 197 cm, 256 cm, 245 cm, 229 cm, 186 cm, 276 cm, 178 cm, 266 cm, 255 cm a 257 cm, čím takto bola spôsobená v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z.z. ktorou sa vykonáva zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších zmien a doplnkov spoločenská škoda v sume 29 225,20 €.

Za to okresný súd uložil obžalovanému podľa § 305 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j/ Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 56 ods. 2 Trestného zákona peňažný trest vo výške 500,- /päťsto/ eur. Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona súd uložil obžalovanému pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody v trvaní 4 /štyroch/ mesiacov.

Rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 7T/289/2014 zo dňa 19.10.2016 nadobudol právoplatnosť dňa 22.11.2016 /ďalej len dotknutý rozsudok/.

V rámci uvedeného trestného konania treba dodať, že v dotknutom rozsudku, ani v jeho výrokovej časti, ani v odôvodnení výroku o vine, nebola konkretizovaná subjektívna stránka konania obžalovaného, zavinenie, a to ani vo forme priameho ani vo forme nepriameho úmyslu.

Z predloženého spisu v prejednávanom prípade vyplynulo, že obžalovaný poprel spáchanie trestného činu. Uvádza, že po odsúdení za výrub stromov, ku ktorému došlo na jeseň v roku 2012, bol ubezpečený svojím obhajcom, že z funkcie starostu nemusí odstúpiť, pričom už dva týždne po vyhlásení rozsudku oboznámil poslancov na obecnom zastupiteľstve o svojom odsúdení a vyjadrení svojho obhajcu, ktoré považoval za hodnoverné. V septembri 2017 obec doručila prokuratúre kladnú odpoveď na písomný dopyt, či obžalovaný vykonáva naďalej funkciu starostu. V októbri 2017 prokuratúra doručila list poslancom obecného zastupiteľstva s tým, že má vykonávať mandát starostu neoprávnene. Takýto podnet viedol k tomu, že na obecnom zastupiteľstve, ktoré zvolal na deň 13.11.2017, sa s poslancami dohodli na vypracovaní právnej analýzy rozsudku u docenta C., ktorý pôsobí na právnickej fakulte a aj školí starostov. Z jeho právnej analýzy vyplynulo, že v rozsudku nebola uvedená forma zavinenia, a teda, že sa nemusí vzdať mandátu starostu. Následne zvolal obecné zastupiteľstvo, na ktorom dňa 27.11.2017 boli prítomní poslanci A. E., F. F. E., G. E., H. G., B. I. a F. B. J., títo boli oboznámení s analýzou a vzali na vedomie, že je nevinný. Právna analýza s podaním obecného zastupiteľstva vypracovaného na základe poverenia zastupiteľstva prednostkou obecného úradu bola zaslaná Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky i Okresnej prokuratúre Kežmarok, a to opakovane, no ani on, ani obec neobdržali žiadnu odpoveď, čo ho tiež utvrdilo v tom, že všetko je v poriadku. Dňa 27.11.2017 sa na zasadnutí zastupiteľstva zúčastnili poslanci A. E., F. F. E., G. E., H. G., B. I. a F. B. J.. Funkciu starostu vykonával 26 rokov. Obžalovaný, ani nikto iný, nepostupoval podľa § 325 Správneho súdneho poriadku, nebola podaná správna žaloba o trvaní alebo zániku mandátu starostu obce.

Je zjavné, že takto transparentne, bez snahy čokoľvek voči poškodenému zatajiť, postupoval, prenechal rozhodnutie na poškodenom, ktorý si zabezpečil odbornú právnu analýzu, aby sa poškodený mohol rozhodnúť na základe vlastného postupu, majúci poznanie o právnom stanovisku iných subjektov odlišných od súdu, a to prokuratúry a Ministerstva vnútra SR. Nemožno pritom prehliadnúť

neustály vzájomný rešpekt medzi poškodenou obcou zastúpenou poslancami obecného zastupiteľstva a obžalovaným, ako osobou, ktorá dlhoročne a väčšinou poslancov uznalivo, vykonávala pre obec mandát starostu.

Poškodená strana, Obec Toporec, v zastúpení starostom K. A., si neuplatnila nárok na náhradu škody voči obžalovanému. Tento svedok poukazoval na to, že obžalovaný neurobil nič úmyselne aj keď bol odsúdený za výrub stromov, no pomáhal občanom. Na vrátení mzdy vyplatenej obžalovanému netrval z dôvodu, že počas svojho pôsobenia starostu obžalovaný urobil pre obec veľmi veľa.

Ani jeden z poslancov obecného zastupiteľstva neuvádzal, že by bol obžalovaným v danej veci ovplyvňovaný pri svojom rozhodovaní na nejakom nižšie uvedenom zasadnutí obecného zastupiteľstva. Svedok G. E. bol poslancom obecného zastupiteľstva v Toporci od októbra 2017 do skončenia volebného obdobia 10.12.2018, vedel o odsúdení obžalovaného s tým, že vedel, že starosta dostal pokutu 500,-eur, ktorú zaplatil, pričom v danom rozsudku nebolo uvedené, či výrub spáchal úmyselne alebo nie, pričom potvrdil, že poslanci sa na zasadnutí obecného zastupiteľstva, kde bol prítomný, dohodli, že dotknutý rozsudok dajú preskúmať. Svedok B. L. bol poslancom obecného zastupiteľstva v Toporci v rokoch 2016 až 2018, o odsúdení obžalovaného sa dozvedel od svojej matky, bývalej poslankyne obecného zastupiteľstva. Svedok A. E. potvrdil, že starosta poslancom na zastupiteľstve čítal nejaký list, ktorému oni nerozumeli a za účelom vysvetlenia situácie bol privolán právnik, pričom on sám vysvetlenie právnika pochopil tak, že obžalovaný môže funkciu starostu naďalej vykonávať. Svedok F. F. E. vypovedal, že poslanci vysvetlenie právnika pochopili tak, že obžalovaný sa funkcie starostu vzdať nemusí a nevideli dôvod na jeho odstúpenie do konca volebného obdobia. Svedok M. D. potvrdil, že starosta dostal nejakú pokutu, mal odstúpiť z funkcie a keďže nevedeli, čo ďalej, prišiel právnik, ktorý im vysvetlil, že obžalovaný môže svoju robotu ďalej vykonávať. Svedok N. A. O. potvrdil, že obžalovaný poslancov na jednom zo zastupiteľstiev oboznámil s listom z prokuratúry a trvaní mandátu, poslanci, ako laici, sa k tomu nevedeli vyjadriť, preto sa dohodli na zvolaní mimoriadneho zastupiteľstva s tým, že bude privolán právnik za účelom vypracovania analýzy prípadu. Na zastupiteľstve ich potom právnik ubezpečil, že nevidí dôvod, aby obžalovaný nemohol naďalej vykonávať funkciu starostu. Svedok F. B. J. potvrdil, že obžalovaný ho oboznámil s odsudzujúcim rozsudkom, poslanci si schválili na zastupiteľstve vypracovanie právnej analýzy, ktorá im následne bola právnikom vysvetlená, pričom bol osobne prítomný na zastupiteľstve, ktorého sa zúčastnil právnik C.. Svedok, v súlade s listinnými dôkazmi, potvrdil, že poslanci sa uzniesli na tom, že nie je dôvod na odvolanie obžalovaného z funkcie starostu. Aj tento svedok hodnotil výkon funkcie starostu obžalovaným veľmi kladne, menujúc konkrétne počiny obžalovaného. Dodal, že trvaním mandátu sa začali poslanci zaoberať až po anonymnom podaní na prokuratúru.

Svedok D. B. B. C., A., advokát špecializujúci sa na právnu problematiku územnej samosprávy, potvrdil, že bol oslovený obcou Toporec za účelom právneho posúdenia otázky, či mandát obžalovaného ako starostu trvá alebo zanikol zo zákona. Obec sa na neho obrátila v súvislosti so signalizáciou, listami prokuratúry a Ministerstva vnútra ohľadom výkonu funkcie starostu obžalovaným po jeho právoplatnom odsúdení. Jeho záver v stanovisku zo dňa 19.11.2017 bol taký, že z odsudzujúceho rozsudku nevyplýva forma zavinenia spáchania trestného činu, čo odporuje všetkým kladeným požiadavkám na kvalitu rozsudku v zmysle zákona, súdnej praxe i odbornej literatúry. Podľa jeho názoru, ani zo skutkových okolností nevyplýval úmysel páchatel'a a aj v nadväznosti na znenie zákona o obecnom zriadení dospel k záveru, že mandát starostu u obžalovaného nezanikol. So stanoviskom bol oboznámený obžalovaný i poslanci. Obžalovaného osobne nepozná, poznal ho len v súvislosti s týmto jediným prípadom. Advokáciu vykonáva samostatne a nikto ho neusmerňoval pri písaní predmetnej právnej analýzy.

Z listinného dôkazu, ktorým okresná prokuratúra uplatňovala svoj právny názor priamo voči obci, resp. obžalovanému ako starostovi obce, vyplýva, že zvolila formu listov zo dňa 06.10.2017 adresovaných Okresnému úradu Kežmarok, odbor všeobecnej vnútornej správy a Obecnému zastupiteľstvu Obce Toporec, ako signalizáciu vo veci preskúmania oprávnenosti výkonu funkcie starostu obžalovaným v obci Toporec po komunálnych voľbách konaných dňa 15.11.2014 vzhľadom na odsúdenie starostu rozsudkom Okresného súdu Kežmarok v konaní sp. zn. 7T/289/2014, právoplatným dňa 22.11.2016. Inú právnu formu svojej aktivity, smerujúcu napr. proti samotnému dotknutému rozsudku, ne zvolila, keďže ju prokuratúra v tomto konaní ani inom známom konaní nepredložil konajúcemu súdu. Došlo teda ku komunikácii len v rámci takej aktivity prokuratúry medzi ňou a obcou. Z odpovede Okresného úradu Kežmarok, odbor všeobecnej vnútornej správy, zo dňa 11.09.2017 pre Okresnú prokuratúru Kežmarok,

vyplýva, že obžalovaný bol za starostu obce Toporec zvolený dňa 15.11.2014 a podľa vedomosti úradu túto funkciu stále zastával. Vyššie uvedený orgán štátnej správy konštatoval, že neeviduje žiadosť obce Toporec o vyhlásenie nových volieb z dôvodu právoplatného odsúdenia starostu a že nemá vedomosť o tom, že by takáto žiadosť obce bola doručená priamo Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky. Okresný úrad Kežmarok, odbor všeobecnej vnútornej správy listom zo dňa 12.10.2017 odstúpil signalizáciu Okresnej prokuratúry Kežmarok Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, odbor volieb, referenda a politických strán. Ako na to okresný súd správne poukázal, obec Toporec doručila Okresnej prokuratúre Kežmarok tri odpovede, a to dňa 20.09.2017 listom zo dňa 19.09.2017, dňa 16.11.2017 listom zo dňa 14.11.2017 a dňa 28.11.2017 listom zo dňa 28.11.2017. V liste zo dňa 19.09.2017 obec prokuratúre uviedla, že obžalovaný vykonáva funkciu starostu v obci Toporec vo volebnom období 2014 – 2018 na základe výsledku komunálnych volieb konaných dňa 15.11.2014, pričom sa u neho jedná o šieste volebné obdobie. Starosta sa mandátu ujal dňa 15.12.2014 zložením zákonom predpísaného sľubu. Z týchto podaní vyplýva, že poškodený poukazoval na svoj názor, že starosta bol odsudzujúcim rozsudkom zo dňa 19.10.2016 uznaný vinným za nedbanlivostný trestný čin a odsúdený na alternatívny peňažný trest s informáciou, že dňa 13.11.2017 na riadnom zasadnutí obecného zastupiteľstva obžalovaný, ako starosta, oboznámil poslancov s listom prokuratúry zo dňa 11.10.2017, v ktorom sa požaduje odstúpenie starostu na základe odsudzujúceho rozsudku a že nakoľko poslancom nie je známych veľa skutočností a nikto z poslancov nemá právnické vzdelanie, že sa poslanci dohodli, že do 15 dní zvolajú opätovné zasadnutie zastupiteľstva, kde bude prizvaný právnik, ktorého požiadajú o právnu analýzu, následne bezodkladne prokuratúre doručia uznesenie obecného zastupiteľstva. S komunikáciou s prokuratúrou obec neprestala, ale listom zo dňa 28.11.2017 uviedla, že na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 27.11.2017 poslancom advokát D. B. B. C., A. podrobne rozanalyzoval problematiku a poslanci dospeli k záveru, že nie je dôvod, aby starosta z funkcie odstúpil. V prílohe listu bola prokuratúre zaslaná právna analýza o trvaní mandátu starostu. K situácii pristúpil ďalší právny názor, a to názor Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie verejnej správy, odboru volieb, referenda a politických strán, ktoré oznámilo obci Toporec, že dňa 12.10.2017 im bola odstúpená na ďalšie konanie signalizácia prokuratúry v súvislosti so zánikom mandátu starostu obce Toporec pre odsúdenie za úmyselný trestný čin s tým, že s odkazom na ustanovenia § 13a ods. 1 písm. d/ zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, § 48 ods. 1 písm. d/ zákona SNR č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí a § 219a zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva konštatovalo zánik mandátu starostu pred uplynutím funkčného obdobia a nemožnosť vyhlásenia novej voľby starostu, preto v súlade s § 13b ods. 4 zákona o obecnom zriadení, úlohy starostu obce bude plniť v plnom rozsahu zástupca starostu a zastupovanie sa skončí zložením sľubu novozvoleného starostu a po doručení stanoviska poškodenej obce polícii ministerstvo potvrdilo, že im bola doručená listová zásielka od obce Toporec obsahujúca v prílohách Stanovisko obecného zastupiteľstva zo dňa 29.11.2017 a Právnu analýzu – trvanie mandátu starostu obce Toporec v súvislosti so spáchaním trestného činu. Okresný súd správne venoval pozornosť aj okolnostiam, za akých obecné zastupiteľstvo postupovalo v rámci takto sformovaného názoru na vec.

Zo zápisnice zo stretnutia poslancov obecného zastupiteľstva zo dňa 27.11.2017 podpísanej starostom obce a prednostkou obecného úradu P. Q., ktorá dokument písomne spracovala, vyplýva prítomnosť poslancov M. D., F. B. J., N. A. O., F. F. E., A. E., F. H. G. a G. E., ďalej prednostky P. Q. a kontrolóra P. F. a za prítomnosti advokáta D. B. B. C., A. vyplýva, že menovaný advokát predniesol poslancom svoj právny záver v zmysle vypracovanej právnej analýzy, že odsudzujúci rozsudok je vo výrokovej časti chybný, kde nie je jednoznačne uvedené, že trestný čin bol spáchaný úmyselne alebo z nedbanlivosti a osobne pred obecným zastupiteľstvom vyjadril svoj názor, že súd svojím rozhodnutím smeroval k názoru o nedbanlivosti obžalovaného starostu, nakoľko bol starostovi uložený peňažný trest, ten bol starostom zaplatený a tým je jeho register zahladený. D. B. B. C., A. v právnej analýze trvania mandátu starostu obce Toporec v súvislosti so spáchaním trestného činu datovanej dňa 19.11.2017 dospel k záverom, že v prípade pochybenia súdu v nevysporiadaní sa s podstatnou náležitosťou skutkovej podstaty trestného činu, je potrebné danú skutkovú otázku vyhodnotiť v prospech obžalovaného. Ak súd pochybil a v rozsudku neuviedol formu zavinenia, nemožno takéto pochybenie pripísať na ťarchu slabšieho účastníka trestnoprávneho vzťahu, t. j. obžalovaného starostu. V pochybnostiach o forme zavinenia, v ktorej starosta spáchal trestný čin, je nutné aplikovať pre neho miernejšiu formu zavinenia, t. j. nedbanlivosť. Mandát starostu obce Toporec, podľa tejto právnej analýzy, nezanikol. V čestnom vyhlásení zo dňa 29.01.2019 D. B. B. C., A. potvrdil, že analýza nie je právne záväzná, no trval na tom, že ju vypracoval svedomito, objektívne a so všetkou odbornou starostlivosťou, a preto jej obsah považoval za správny. Analýzu považoval za potrebné doručiť orgánom s tým, že tieto ju budú akceptovať, no

zároveň odporúčal, že ak by bol ešte nejaký podnet, tak bude potrebné zvážiť žalobu na súd, nakoľko Krajský súd v Prešove, ako jediný, môže v tejto veci rozhodovať, že predmetná situácia nie je bežná a že od 01.07.2016 existuje nový typ súdneho konania, v ktorom možno rozhodovať o zániku mandátu starostu, poslanca a hlavného kontrolóra, ale dodal k tomu pre obec, že zatiaľ nie je dôvod iniciovať konanie na súde. Všetci prítomní poslanci hlasovali za, a tak výstup tohto zasadnutia sa premietol do uznesenia zasadnutia obecného zastupiteľstva č. 8/2017 konaného dňa 27.11.2017, na ktorom bolo prijaté uznesenie č. 27/2017, ktorým poslanci vzali na vedomie právnu analýzu advokáta D. B. B. C., A..

Z oznámenia Okresného súdu Kežmarok zo dňa 14.05.2019 pre Okresné riaditeľstvo policajného zboru v Kežmarku, odbor kriminálnej polície, vyplýva, že vzhľadom na to, že v dotknutom rozsudku nie je uvedená forma zavinenia, a že nie je možné sa vyjadriť k žiadosti o uvedenie formy zavinenia spáchaného trestného činu.

Zo zápisnice zo zasadnutia obecného zastupiteľstva Toporec zo dňa 15.11.2019 vyplýva, že všetci prítomní poslanci F. F. E., R. N., P. M. J., F. L., F. B. J. a R. K. vlastne potvrdili, že obžalovaný oboznámil poslancov s vyšetrovaním a jeho obhajca oznámil poslancom a starostovi, že obec má možnosť zapojiť sa do súdneho konania z titulu nárokovania si škody, ktorá vznikla obci za 2 roky výkonu mandátu starostu obžalovaným, ktorý poberal plat. Všetci prítomní poslanci hlasovali za to, aby sa obec nepripojila k trestnému konaniu a nenárokovala si náhradu škody.

Je namieste plne súhlasiť s názorom odvolateľa, že každý, kto chce vykonávať verejnú funkciu, spravovať cudzie majetkové hodnoty, reprezentovať subjekt, ako napr. obec a jej obyvateľov, musí sa zaujímať o právne pravidlá, ktoré sú všeobecne záväzné, teda o znenie zákonov, aby výkon jeho činnosti bol v súlade s požiadavkou právnej istoty navodzovanou predovšetkým zákonmi. Starosta je výkonným orgánom obce, vykonáva správu obce a zastupuje obec navonok, je predstaviteľom obce a najvyšším výkonným orgánom obce a jeho funkcia je verejná. Už zloženie sľubu ho zaväzuje, že bude na svoju česť a svedomie riadne plniť svoje povinnosti, ochraňovať záujmy obce a Slovenskej republiky, Ústavu SR, ústavné zákony a zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy bude pri výkone svojej funkcie starostu uplatňovať podľa svojho najlepšieho svedomia a vedomia, čo nepochybne, v záujme riadneho plnenia jeho povinností, zahŕňa aj nevyhnutnosť oboznamovať sa, riadiť sa zákonmi a v prípade pochybností si ich nechať vyložiť predtým, ako pristúpi ku konaniu či nekonaniu, s čím sa spájajú konkrétne dôsledky, pričom predpokladom uplatňovania zákonov je ich poznanie a vedomosť o ich obsahu, a teda obžalovaný zjavne musel vedieť, že podľa § 13a ods. 1 písm. d/ zákona o obecnom zriadení, právoplatným odsúdením pre úmyselný trestný čin zaniká jeho mandát starostu.

Obžalovaný A. A. skutok, kvalifikovaný podľa § 305 Trestného zákona, spáchal v mesiaci október a november 2013. Rozsudok v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Kežmarok sp. zn. 7T/289/2014 bol vyhlásený na hlavnom pojednávaní dňa 19.10.2016. Skutková podstata trestného činu podľa § 305 Trestného zákona bola novelizovaná zákonom č.174/2015 Z. z., účinným od 01.10.2015, a to okrem iného aj tak, že do znenia základnej skutkovej podstaty tohto trestného činu bolo začlenené alternatívne nedbanlivostné zavinenie. V tomto smere právna úprava § 305 Trestného zákona, účinná od 01.10.2015, tak rozširovala okruh možných páchatel'ov a možnosti spáchania daného trestného činu aj o konania spáchané v ich nedbanlivostnej forme.

Podľa § 2 ods.1 Trestného zákona, sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný a ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší.

Je potrebné súhlasiť s tým, že platil odlišný právny stav v čase spáchania skutku a v čase rozhodovania, ako na to krajský prokurátor poukazoval. Odlišnosť sa týkala práve formy zavinenia, akým bolo konanie trestné. Pri aplikácii princípu prezumpcie neviny a s ňou súvisiacou zásadou „in dubio pro reo“ pri absencii zmeny v znení dotknutého rozsudku v smere definovania druhu zavinenia, to ale nič nemenilo na skutočnosti, že uznanie viny pre úmyselný trestný čin nebolo pomenované.

Rozhodujúce je, že v predmetnej trestnej veci, keď obžalovanému sa za vinu kladie údajné podvodné konanie voči poškodenému, by pre záver o spáchaní žalovaného trestného činu muselo byť preukázané, že obžalovaný na škodu cudzieho majetku /v danom prípade obce/ seba alebo iného /v danom prípade

údajne seba/ obohatil tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl /v danom prípade minimálne nepriamym úmyslom, teda tým, že vedel, že bol odsúdený pre úmyselný prečin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 1 písm. c/, ods. 4 písm. c/ Trestného zákona a že mu tým zanikol mandát starostu, no napriek tomu mandát starostu vykonával a že takým konaním môže porušenie alebo ohrozenie záujmu na ochrane cudzieho majetku spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, že bol s tým uzrozmeneý.

Obžalovanému muselo byť teda preukázané, že úmyselne uvádzal obec /poškodeného/ do takého omylu alebo že využil omyl obce ako poškodeného a že takým spôsobom spôsobil na majetku obce príslušnú škodu.

Uvedenie do omylu poškodeného zo strany obžalovaného, či využitie omylu poškodeného, nebolo jednoznačne preukázané. Obžalovaný svoje odsúdenie obecnému zastupiteľstvu oznámil, predložil aj dotknutý rozsudok. Poslanci obecného zastupiteľstva si zjavne neboli istí výkladom tohto dotknutého rozsudku, a tak sa uzniesli na zabezpečení odborného právneho posudku /pri ktorom vypracovaní nebolo zistené, že by ho obžalovaný nejako vo svoj prospech a neprospech obce ovplyvňoval/, ktorý akceptovali a z ktorého vyplývalo zásadne odlišné stanovisko ako bolo stanovisko prokuratúry a MV SR a boli si vedomí poučenia, že pokiaľ bude pretrvávať nejaké odlišné stanovisko, možno sa obrátiť na správny súd. Obecné zastupiteľstvo bolo informované v podstate v rovnakom rozsahu ako obžalovaný o predmetnom jeho odsúdení. Nebolo preukázané, že by niečo podstatné v tomto smere obžalovaný poškodenému zatajil, či účelovo upravil, zmenil, či inak konal, aby úmyselne navodil poškodenému nepravdivú predstavu o skutočnosti. Obec riadne komunikovala aj s prokuratúrou, aj s MVSR a obecné zastupiteľstvo hlasovalo jednoznačne, aby sa obec nepripojila k trestnému konaniu a nenárokovala si náhradu škody.

Obžalovaný reagoval už na prvé námietky okresnej prokuratúry a zabezpečil bezodkladnú informovanosť obecného zastupiteľstva. Obec si demokraticky zabezpečila odborné stanovisko k výkladu dotknutých noriem i dotknutého rozsudku, pričom išlo o slobodný samostatný prejav vôle poslancov, ktorý sa formuloval ako jednoznačný prejav vôle, v ktorej sa odzrkadľovalo právne stanovisko poškodenej obce, že nebola povinná rešpektovať právne stanovisko prokuratúry, či MV SR. Zákon pritom v nijakom ustanovení neprikazoval obci riadiť sa týmito odlišnými právnymi stanoviskami v otázke uznania viny obžalovaného dotknutým rozsudkom. Aktivita obžalovaného svedčí o absencii jeho prípadného súhlasu v rámci uzrozmeneia s možnosťou spáchať trestný čin a podvádzať obecné zastupiteľstvo. Nezatajil pred obecným zastupiteľstvom skutočnosť, že bol odsúdený za trestný čin a ani že bol odsúdený za úmyselný trestný čin, keďže odsúdenie na úmyselný trestný čin nebolo v dotknutom rozsudku výslovne uvedené.

Keď bol obžalovanému doručený rozsudok, predložil ho obecnému zastupiteľstvu. Napriek vyjadreniu prokuratúry a MV SR, ktoré navyše nie sú záväzné a nenahradzujú rozsudok súdu, zostala dobromyseľnosť vo vzťahu k vôli obžalovaného nespáchať trestný čin nevyvrátená tým, že jediná oprávnená autorita rozhodnúť o vine páchatel'a – súd, v žiadnom konaní nevyslovil a ani nebolo také konanie otvorené, že išlo o odsúdenie z úmyselného trestného činu. Inak povedané, len súd by v rámci sporu spomenutých právnych názorov bol oprávnený záväzne vysloviť, či právoplatný dotknutý rozsudok bol zákonný a odstrániť vzniknutý stav právnej neistoty.

Pokiaľ ide o argument odvolateľa, že obžalovaný sa neobrátil na správny súd, tak treba uviesť, že podľa § 325 ods. 1 SSP, podľa ktorého žalovaným podľa § 325 ods. 1 je obec, mesto, mestská časť alebo samosprávny kraj, ktorý považuje žalobcovu funkciu starostu, primátora alebo predsedu samosprávneho kraja za zaniknutú. Za žalovaného pred správnym súdom by konala osoba poverená uznesením zastupiteľstva. K tomuto odvolaciemu dôvodu treba poukázať ale aj na ustanovenie § 13, druhá veta, SSP, v súlade s ktorým dokonca aj správny súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, rozhodnutím o osobnom stave a o vzniku alebo zániku spoločnosti.

Správny súd by teda aj musel rešpektovať dotknutý rozsudok, napriek tomu, že ním došlo k vzniku právnej neistoty, proti ktorej /vzhľadom na trvajúcu právoplatnosť/ stáli len odlišné právne, ale právne nezáväzné vyššie uvedené stanoviská. Táto nezáväznosť tak nemohla mať vplyv na to, že by odôvodňovala uzrozmeneia ako najnižšiu formu úmyslu, ako najnižšiu formu vôle obžalovaného spáchať

treštný čin formou nepriameho úmyslu. Paradoxne, prokuratúra sa pritom v neprospech obžalovaného nijakým spôsobom nedomáhala v rámci príslušného súdneho konania, ktoré by malo povahu opravného konania, takého riešenia, ktoré by jednoznačne vytváralo čo i len možnosť súdnej nápravy, čo i len možnosť odstránenia právnej neistoty súdom ako jediným oprávneným orgánom. Neprebehlo nič právne záväzné, z čoho by bolo namieste nepochybne vyvodit', že obžalovaný by bol uzrozumený aj s tým, že jeho názor by mohol byť neopodstatnený a že reálne môže konať protiprávne, keď neoznamuje obecnému zastupiteľstvu odsúdenie na úmyselný treštný čin a že pripúšťa možnosť, že plat starostu poberá neoprávnene.

V zmysle § 13 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. zákona o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, starosta je povinný bezodkladne písomne oznámiť obci, že bol právoplatne odsúdený za úmyselný treštný čin alebo právoplatným odsúdený za treštný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmienene odložený.

Pokiaľ ide o argument odvolateľa, že obžalovaný porušil svoju povinnosť a neoznámil odsúdenie dotknutým rozsudkom obecnému zastupiteľstvu, tak to nezodpovedá vykonaným dôkazom.

Možno zhrnúť vo vzťahu k údajnej úmyselnej forme zavinenia za údajné podvodné konanie zo strany obžalovaného, že súdom nezmeneným zostal dotknutý rozsudok, v ktorom nebola ani vo výroku ani v odôvodnení uvedená forma zavinenia, ani označené znenie Treštného zákona použitého pri rozhodnutí o vine, pričom v čase rozhodovania bola možná tak úmyselná, ako aj nebanlivostná forma zavinenia, aj keď v čase spáchania skutku bolo možné tento spáchať len úmyselne. Obžalovaný nemal právnické vzdelanie, no nekonal s uzrozumením spáchať treštný čin, keď oznámil svoje dôvodné pochybnosti poprednému orgánu obce a keď zabezpečil právnu analýzu od odborne fundovanej osoby, ktorá sa venovala právnemu postaveniu obcí a jej orgánov, o čom bol poškodený plne oboznámený a s čím súhlasil. Stav dotknutého rozsudku ho jednoznačne nezaväzoval rešpektovať odlišný právny názor prokuratúry a MV SR. Ani len nezačalo konanie v správnom súdnictve, v ktorom aj tak by správny súd bol povinný rešpektovať dotknutý rozsudok, keďže tento nijako zmenený nebol, aby bol súdnou cestou v treštnom konaní napravený stav právnej neistoty. Odvolací súd považuje za zjavné, že obžalovaný od svojho odsúdenia dotknutým rozsudkom nič poškodenému netajil, nesnažil sa uvádzať predstavu poškodeného o skutočnosti do rozporu so skutočnosťou, jeho odsúdenie bolo všeobecne známou vecou, rozsudok bol zverejnený a obžalovaný sa aktívne, vecne a konkrétne, a to získaním právnych informácií od kvalifikovaného právnik, transparentne v spolupráci so samotným poškodeným, snažil odstrániť stav právnej neistoty, hoci sa ho konkrétnymi a účinnými právnymi úkonmi mali usilovať štátne orgány.

Nepomenovaním druhu zavinenia, nepomenovaním použitého znenia Treštného zákona, vznikol stav právnej neistoty, ktorý mohol vyriešiť len odborný výklad autorizovanej osoby, teda súdu. Ten ale absentoval, pričom sa ale obžalovaný preukázateľne chcel riadiť odborným výkladom právne vzdelanej osoby, pri snahe o tento výklad sa otvorene obrátil na samotného poškodeného reprezentovaného obecným zastupiteľstvom, resp. jeho poslancami a žiadal, aby vec samostatne prejednálo obecné zastupiteľstvo, ktoré sa s jeho názorom stotožnilo, ale až po tom, čo si vlastným rozhodnutím zabezpečilo nestranné odborné stanovisko kvalifikovaného právnik a takto sa, formulovaným odborným právnym názorom, postavilo oproti odborným právnym názorom prokuratúry a ministerstva.

Nejasnosť zo strany okresného súdu pri neoznačení druhu zavinenia a neoznačení znenia použitého Treštného zákona v dotknutom rozsudku stále trvala a bola pre oprávnenosť pochybností zo strany obžalovaného, ale aj poškodeného zásadná. Impulz zo strany prokuratúry, že koná protizákonne v poberaní mzdy a v neoznačení odsúdenia pre úmyselný treštný čin obecnému zastupiteľstvu, neznamenal, že ho obžalovaný ignoroval, naopak, skutočnosť, že bol odsúdený pre treštný čin v zmysle s dotknutým rozsudkom, obecnému zastupiteľstvu oznámil v prijateľnom čase od jeho vyhlásenia, bol aktívny aj po signalizácii prokuratúry, subjektívne nepôsoobil na žiadneho z poslancov, ale prostredníctvom obecného zastupiteľstva bol zabezpečený nezávislý odborný výklad. Nebolo preukázané, že by obžalovaný nejako vplýval na niektorého z poslancov obecného zastupiteľstva obce Toporec, aby sa tento stotožnil s uvedeným výkladom, čo potom nenasvedčuje snahe obžalovaného konaním či nekonaním uvádzať poškodeného do omylu, či dokonca využívať nejaký omyl poškodeného, aby sa dostal k platu starostu na úkor obce ako poškodeného.

Ľahostajný vzťah k výsledku trestnej činnosti pod kategóriu nepriameho úmyslu nezaraďujeme, pretože skutočný vzťah ľahostajnosti k následku nestačí na naplnenie vôľovej zložky nepriameho úmyslu. O nepriamy úmysel by však mohlo ísť vtedy, ak ľahostajnosť páchatel'a k tomu, či následok nastane alebo nenastane, vyjadruje jeho kladné stanovisko k obojm týmto možnostiam. Vyššie uvedené správanie sa obžalovaného, najmä voči poškodenému, nevyklučuje záver, že z jeho strany išlo skôr o záujem odstrániť stav uvedenej právnej neistoty na podklade odborného právneho rozboru nestrannou osobou. Uzrozenie v rámci nepriameho úmyslu absentuje. Treba dodať, že v tomto odvolacom konaní odvolací súd nemá právny podklad pre začatie konania, ktorým by zasiahol do právoplatného dotknutého rozsudku a musí ho bez ďalšieho rešpektovať, až kým nebude v predpísanom konaní tento dotknutý rozsudok zrušený, resp. zmenený tak, aby bol tento stav právnej neistoty odstránený. Otázka viny je nateraz právoplatne ustálená a odvolací súd v tomto konaní nie je oprávnený posudzovať, či zavinenie bolo úmyselné, či nedbanlivostné, či inak posudzovať správnosť, dôvodnosť či zákonnosť dotknutého rozsudku ako predbežnú otázku. Latinský právny výraz „in dubio pro reo“ znamená „v pochybnostiach v prospech obvineného“. Tento výraz predstavuje jednu zo základných zásad trestného konania, ktorá je upravená v ustanovení § 2 Trestného poriadku. Táto zásada pochádza ešte z čias stredoveku a vychádza z myšlienok rímskeho práva.

Použitie zásady „in dubio pro reo“ prichádza do úvahy len vtedy, keď pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o nejakej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22.11.2014 sp. zn. 3 Tdo 58/2014)

Pochybnosťami sa v tomto prípade majú na mysli pochybnosti skutkového, nie právneho charakteru. Daná zásada sa v praxi prejavuje tak, že pokiaľ orgány činné v trestnom konaní nezistia skutkový stav veci dostatočne bez akýchkoľvek pochybností, má sa za to, že rozhodnutie musí byť vydané vždy v prospech obvineného. Jednoducho povedané, ak má súd čo i len najmenšiu pochybnosť o vine obvineného, povinnosťou súdu je rozhodnúť v jeho prospech. Táto zásada je neoddeliteľne spätá aj s ďalšou zásadou, a to zásadou prezumpcie nevinoty. Pred súdom sa musia preukázať všetky skutočnosti tak, aby neexistovali dôvodné pochybnosti.

Pri interpretácii práva pritom vo verejnom práve platí zásada „in dubio pro liberate“ /v pochybnostiach v prospech slobody resp. oslobodenia/, podľa ktorej majú súdy v prípade pochybnosti o výklade práva interpretovať právo v prospech slobody jednotlivca / a teda nie v prospech verejnej moci/.

Vyššie uvedené skutočnosti, keďže vedú k viacerým alternatívam, odôvodňujú v zmysle zásady „v pochybnostiach v prospech obžalovaného“, ktorá vychádza zo zásady prezumpcie nevinoty uvedenej v § 2 ods. 4 Trestného poriadku, vykladať ich ako celok v prospech obžalovaného a zvoliť tú, ktorá je pre obžalovaného najpriaznivejšia.

Nebolo teda nepochybne zistené splnenie všetkých podmienok pre uznanie obžalovaného vinným z nejakého trestného činu. Z týchto dôvodov odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a na rozdiel od súdu prvého stupňa uzatvoril, že predmetný skutok nie je trestným činom.

Tento rozsudok bol prijatý jednomyseľne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.